

Odnosi dionika u razvoju projekata obnovljivih izvora energije u pravu EU

Organizacija energetskeg sektora - odnosi dionika u energetskeg sektoru, Zagreb, 12. studenog 2019.

Ivor Šantek

„Čista energija za sve Europljane” i Direktiva (EU) 2018/2001

- ▶ Ciljevi regulatornog paketa „Čista energija za sve Europljane”:
 - olakšavanje energetske tranzicije
 - ispunjavanje obveza EU-a predviđenih Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama od 12. prosinca 2015.
- ▶ Područja regulacije:
 - tržište električne energije
 - sigurnost opskrbe
 - upravljanje energetskom unijom
 - energetska učinkovitost
 - obnovljiva energija
- ▶ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora

Direktiva (EU) 2018/2001 u kontekstu odnosa između europskog te nacionalnih energetskeih prava država članica

- ▶ Odnos europeizacije energetskeih prava i politike te nacionalnog suvereniteta u energetskeim sektoru
 - tenzije su uočljive od začetaka integracijskog procesa
- ▶ Širenje utjecaja EU-a u području energije kroz regulaciju obnovljivih izvora energije

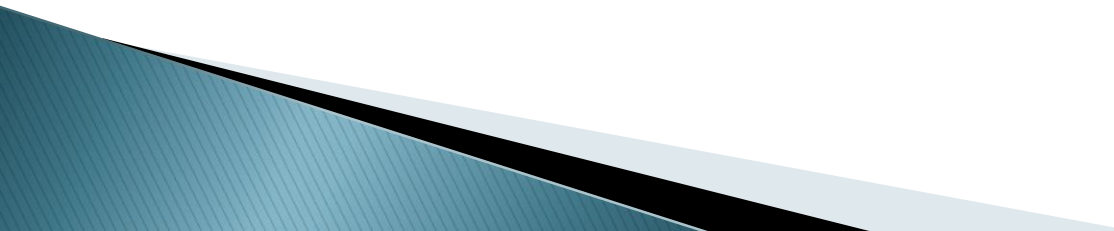
Direktiva (EU) 2018/2001 – definicija energije iz obnovljivih izvora

- ▶ Energija iz obnovljivih nefosilnih izvora (čl. 2. Direktive (EU) 2018/2001)
- ▶ Odgovara definicijama u Direktivama 2001/77/EZ te 2003/30/EZ, kao i Direktivi 2009/28/EZ (recital 15. Direktive (EU) 2018/2001)

Obvezujući opći cilj EU-a za 2030. godinu

- ▶ Najmanje 32% energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u EU-u do 2030.
 - nacionalni doprinosi u integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima (čl. 3. st. 1. i 2. Direktive (EU) 2018/2001)
- ▶ Direktiva 2009/28/EZ
 - opći cilj 20% energije iz obnovljivih izvora do 2020.
 - obvezujući nacionalni ciljevi, e.g. 25% za RS, 20% za RH (čl. 3. st. 1. Direktive 2009/28/EZ)
- ▶ „Čist planet za sve”
 - nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova do 2050. godine

Obvezujući opći cilj EU-a za 2030. godinu

- ▶ Veća fleksibilnost pri postizanju ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova (recital 9. Direktive (EU) 2018/2001)
 - ▶ Renacionalizacija politike u području obnovljive energije
 - ▶ Nejasne potencijalne posljedice za države članice koje ne bi sudjelovale u ostvarivanju cilja
- 

Programi potpore za energiju iz obnovljivih izvora

- ▶ Pravna osnova za programe potpore - čl. 4. Direktive (EU) 2018/2001
- ▶ Položaj Europske komisije u odnosu na harmonizaciju programa potpora:
 - posljedice propuštanja implementacije koordiniranijeg pristupa
 - potreba veće usklađenosti s unutrašnjim tržištem
 - fleksibilnost uslijed indikacija za „bottom-up“ konvergenciju

Otvaranje programa potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora

- ▶ Prekogranično sudjelovanje u programima potpore (čl. 5. st. 1. Direktive (EU) 2018/2001)
- ▶ Procjena potrebe za uvođenjem obveze djelomičnog otvaranja do 2023. godine
 - 5% do 2025. godine
 - 10% do 2030. godine (čl. 5. st. 5. Direktive (EU) 2018/2001)

Zaključak

- ▶ Tenzija između nastojanja europeizacije te nacionalnog suvereniteta država članica u energetske sektoru
 - Direktiva (EU) 2018/2001 se ograničava na utvrđivanje obvezujućeg općeg cilja EU-a
 - Europska komisija usvaja fleksibilniji stav u odnosu na harmonizaciju nacionalnih programa potpore